

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8C/63/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112209099
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8112209099.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Prešove samosudkyňou JUDr. Eliškou Wagshalovou v právnej veci žalobcov: 1/ C., bytom V. a 2/ C., bytom V., obaja zastúpení JUDr. Katarínou Lackovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Ľubochnianska 7, p r o t i žalovanému: Obec Bertotovce, so sídlom Bertotovce 142, IČO: 00 326 828, právne zastúpeného JUDr. Danielou Strakovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Konštantínova 6, o náhradu škody, takto

rozhodol:

žalobu z a m i e t a ,

o trovách konania rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

odôvodnenie:

Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 26.03.2012 sa žalobcovia proti žalovanému domáhali, aby mu súd uložil povinnosť nahradiť im škodu vo výške 1 782 Eur, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Z odôvodnenia žalobného návrhu vyplýva, že žalobcovia dňa 16.11.2009 kúpnu zmluvou nadobudli do bezpodielového spoluvlastníctva od I. múr, ktorý sa nachádzal na pozemku, parcelné číslo XXX, zapísaného na LV č. XXX, katastrálne územie V.. Múr bol postavený z pieskovcového kameňa s približnou dĺžkou 22 metrov, výškou približne 1,5 metra a hrúbkou približne 0,6 metra. Bol spojený so zemou pevným základom. Múr nikdy nebol zapísaný na liste vlastníctva ako stavba v katastri nehnuteľností. Vzhľadom na jeho vek (cca 100 rokov) plnil svoju ochrannú funkciu po celú dobu jeho existencie. Napriek svojmu veku nevyžadoval žiadnu údržbu a nebolo na ňom badať známky opotrebovania, ktoré by znížili jeho úžitkovú hodnotu. Múr tvoril vedľajšiu stavbu (príslušenstvo) k stavbe hlavnej - domu číslo XX, postaveného na pozemkoch s parcelným číslom XXX a XXX, zapísaného na LV č. XXX. Bol spojený s domom tak, že vybiehal z tej steny domu, ktorá sa nachádza pri hranici s obecným pozemkom s parc. č. XXX a lemoval hranicu s pozemkom s parc. č. XXX. Približne v roku 2006 sa na pozemku parcelné č. XXX začalo s výstavbou obecnej škôlky. Počas výstavby obecných budov na predmetnom pozemku nebol I., ani žalobcovia ako vlastníci susedných pozemkov a stavieb v konaniach podľa stavebného zákona prizývaní ako účastníci konania, aby sa akokoľvek vyjadrovali k priebehu výstavby. Právny predchodca žalobcov I. nadobudol vlastnícke právo k podielu na pozemku a domu spolu s múrom po svojej matke. V osvedčení vydanom v dedičskom konaní sa jasne uvádza, že na I. prechádza dom s príslušenstvom. Najstarší doklad o vlastníctve pozemku a domu pochádza z roku 1925, a to kúpna zmluva, na základe ktorej starý otec I. tieto nadobudol do svojho vlastníctva a odvtedy nepretržite a v dobrej viere múr užíval, udržiaval až do roku 1977. Po ňom rovnako v dobrej viere a nepretržite užívali a udržiavali múr stará matka I. od roku 1977 do roku 1991, matka I. od roku 1991 až do roku 2003, I. od roku 2003 do novembra roku 2009. I., ani jeho predchodcovia nikdy nepochybovali o tom, že vlastníctvo múra je ich. Dňa 27.03.2010 došlo k poškodeniu múra v dĺžke 4 metre búraním. Po búraní ostali v zemi len základy múra. Kamene z múra, ktoré boli oddelené búraním, boli bez súhlasu žalobcov použité na spevnenie prístupovej cesty k obecnej škôlke, po ktorej prechádzajú vozidlá. Žalovaný

porušil povinnosť nezasahovať do vlastníckeho práva inej osoby. Poškodenie múra prebehlo v súvislosti s úpravami pozemkov v okolí obecných budov, teda pri výkone samosprávy obce, ktorú vo veciach samosprávy zastupuje ich starosta. Za účelom zistenia výšky škody si žalobcovia nechali vyhotoviť dve cenové ponuky na dodanie kameňa a stavebné práce, pričom v zmysle ponuky s nižšou cenou by celková cena za opravu, respektíve výška škody bola 1 782 Eur.

Žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne vo vyjadrení k žalobe namietol nedostatok aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcov, ktorí svoje vlastnícke právo k múru odvodzujú od kúpnej zmluvy uzatvorenej dňa 16.11.2009, na základe ktorej mal I. žalobcom odpredať svoj spoluvlastnícky podiel v 1 k celku na pozemku parcelné č. XXX, katastrálne územie V. a zároveň vyhlásil, že je vlastníkom v podiele 1/1 kamenného múru bližšie neidentifikovaného. Prevodca I. pred orgánmi činnými v trestnom konaní vypovedal, že parcelu č. XXX nadobudol osvedčením o dedičstve, v ktorom však nie je zahrnutý žiaden kamenný múr a pôvod, ako aj okolnosti jeho vzniku uviesť nevedel. V kúpnopredajnej zmluve nie je predmet kúpy „kamenný múr“ nijako bližšie identifikovaný, ani pokiaľ ide o jeho dĺžku, vychádzajúc zo znenia kúpnej zmluvy, bola kúpna cena dojednávaná len vo vzťahu k odpredávaným pozemkom, a teda vo vzťahu ku kamennému múru chýba podstatná náležitosť kúpnej zmluvy, a to dojednanie o kúpnej cene. V prípade, ak by vlastnícke právo ku kamennému múru na žalobcov zo zmluvy uzatvorenej dňa 16.11.2009 prešlo, časť plota, o ktorú v konaní ide, v dĺžke 4 metre, bola odstránená v čase pred uzatvorením kúpnej zmluvy, niekedy v mesiacoch júl - august 2009. Žalobcovia nadobudli predmetný múr v stave, v akom sa nachádzal ku dňu uzatvorenia kúpnej zmluvy, teda bez časti odobratej žalovaným, z tohto titulu im teda neprináleží domáhať sa náhrady škody, t.j. majetkovej ujmy za niečo, čo v čase prevodu vlastníckeho práva neexistovalo, a teda neprešlo do ich vlastníctva. Predmetný murovaný plot pochádza z oplotenia pozemku, na ktorom bol v dávnej minulosti panský majetok, neskôr notársky úrad a právni predchodcovia I. nikdy neboli vlastníkmi tohto múru, pretože ho nikdy nevystavali. Múr vždy patril k panskému majetku a pozemkom, ktoré oplocoval a chránil. Predmetné pozemky, na ktorých múr už stál, sa podľa zákona o majetku obcí, stali majetkom žalovaného, a teda žalovaný sa považuje dôvodne za vlastníka múra, ako príslušenstva pozemkov, ku ktorým patril.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, svedkov, ohliadkou na mieste samom, oboznámením sa výpisom z LV č. XXX, k.ú. V., kúpnu zmluvou zo dňa 16.11.2009, osvedčením o dedičstve 26D 1347/2003, výpisom PKV č. XXX, k.ú. V., rozhodnutiami štátneho notárstva D 1806/77, D 986/91, notárskou zápisnicou N 250/99, Nz 236/99, ako aj ostatnými listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise a zistil tento skutkový stav:

Žalobca v 1. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že žalobu podal z dôvodu, že mal pocit, že je vlastníkom múra, a to na základe kúpnopredajnej zmluvy a niekto mu ho zbúral na pokyn pána starostu.

Žalobkyňa v 2. rade vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedla, že v roku 2009 od I. na základe kúpnej zmluvy kúpili sporné pozemky v obci V., na ktorých sa nachádza pivnica, múr a porasty. V marci 2010 boli upozornení na to, že je im búraný múr, preto zavolali políciu a spísali trestné oznámenie. Práce boli zastavené. Čakali na výsledok trestného konania, v ktorom im bolo oznámené, aby sa domáhali škody v civilnom konaní, a preto podali žalobu na súd.

Zástupkyňa žalobcov vo svojich prednesoch na pojednávaní uviedla, že múr vzhľadom k tomu, že vychádza z domu vo vlastníctve I., je príslušenstvom k jeho domu, a teda múr nie je príslušenstvom, ani súčasťou parcely č. XXX. I. nadobudol vlastníctvo k rodinnému domu s príslušenstvom, to znamená so šopou a múrom na základe osvedčenia ešte v roku 2003. Právny predchodca žalobcu teda považoval múr vždy za svoj a za príslušenstvo domu. Za príslušenstvo domu ho spolu so šopou považovali aj jeho právni predchodcovia. Požadovanie preukázania oprávnenej držby mŕtvymi predchodcami I. by bolo v súčasnosti pre žalobcov nemožné a v rozpore so zásadou spravodlivosti. Existuje množstvo nepriamych dôkazov, na základe ktorých je zrejmé, kto bol vlastníkom múra. Vzhľadom na nejasnosť právnej definície múra nebolo automaticky jasné, či je tento súčasťou veci alebo jej príslušenstvom, až judikatúra stanovila, že súčasť veci sa v nadobúdanom titule uvádzať nemusí, ale príslušenstvo áno. Múr nebol evidovaný v katastri nehnuteľností. Je zrejmé, že notár a pravdepodobne aj účastníci dedičského konania sa v rámci dedičských konaní zameriavajú najmä na nehnuteľnosti zapísané na liste vlastníctva. Dedičia si nemusia spomenúť, respektíve môžu byť v objektívne ospravedliteľnom právnom omyle, že na prevod múra je potrebné uvádzať len veci evidované v katastri nehnuteľností.

Starosta žalovanej obce vo svojich ústnych prednesoch pred súdom uviedol, že múr napriek tomu, že sa nachádza na parcele č. XXX, je vo vlastníctve obce. V čase, keď sa robila kanalizácia pre miestnu školu v roku 2009, došlo k prerušeniu múra, ktorý bol podkopaný a prerušený a rozobratý v šírke približne 4 metre, a to so súhlasom oboch majiteľov - I. a B.. Keď žalobcovia kúpili sporný pozemok v roku 2009, v tom čase už bola diera v plote aj kanalizácia pod ňou urobená. Cez pozemok parcelné č. XXX prechádzala komunikácia do základnej školy. Jednalo sa o cestu, ktorá bola pôvodne štrková a v roku 2000 vyasfaltovaná. V tom čase vlastníci pozemku proti tomu nič nenamietali. V danej minulosti bolo v V. panstvo Bertotievcov. Jednalo sa o kaštieľ a záhradu, celý pozemok bol oplotený kamenným múrom. Sporná časť múra ohraničovala pozemky, na ktorých boli komenciáše - domčeky služobníctva pána, v ktorých služobníctvo bývalo. V minulosti parcela č. XXX slúžila ako prístupová cesta k trafostanici, ako aj prístupová cesta k starej škole, ktorá stála na rovnakom mieste ako v súčasnosti trafostanica.

Právna zástupkyňa žalovaného vo svojich ústnych prednesoch na pojednávaniach uviedla, že žalobcovia nemajú vlastnícky titul, na základe ktorého by sa mohli domáhať náhrady škody. V kúpnej zmluve uzavretej s I. dňa 16.11.2009 sa spomína kamenný múr, avšak tento kamenný múr je príslušenstvom parcely XXX/X., ktorá v súčasnosti bola súčasťou panského majetku, v súčasnosti vo vlastníctve obce. Dala do pozornosti skutočnosť, že na Okresnom súde Prešov, v konaní vedenom pod spisovou značkou 29C 46/2010 súd určil neplatnosť časti kúpnej zmluvy ohľadne prevodu parcely č. XXX a aj v prípade, ak by múr tvoril príslušenstvo parcely č. XXX, vzhľadom na výrok súdu je kúpna zmluva v tejto časti neplatná. K búraniu časti múra približne v dĺžke 2 metre prvýkrát došlo v septembri roku 2009. V tom čase ešte žalobcovia neboli vlastníkami múra v zmysle kúpnej zmluvy. Poukázala na skutočnosť, že v prípade, ak by bol kamenný múr prevádzaný v zmysle kúpnej zmluvy ako samostatná vec, takýto predmet kúpy nemá dojednanú kúpnu cenu, a teda je absolútne neplatný vzhľadom k chýbajúcej podstatnej náležitosti kúpnej zmluvy, a to dohode o cene. Ako to vyplýva z kúpnej zmluvy z roku 1925, právni predchodcovia I. nadobudli dom a dvor. Predmetný dom a dvor sa nenachádzajú na parcele č. XXX. V minulosti pozemok, v súčasnosti označený parcelným číslom XXX, bol verejným priestranstvom a bol využívaný ako panský pozemok, čo potvrdili aj najstarší obyvatelia obce V.. Právni predchodcovia I., boli komenciáši, t.j. služobníctvo, ktoré sa staralo o panské hospodárstvo, ktoré sa nachádzalo v okolí kaštieľa, pričom disponovali iba domom o jednej izbe. Nebol daný žiaden dôvod, aby si právni predchodcovia I. do svojho vlastníckeho práva prevádzali aj múr, ktorý predstavoval hranicu panského majetku. Ešte v čase pred vydržaním vlastníckeho práva právnu predchodkyňou I., obec zriadila na parcele č. XXX spevnenú asfaltovú cestu. Spoluvlastníčka parcely č. XXX B. v konaní spisová značka 20C 106/2013 vypovedala, že si na prístupovú cestu nerobili nároky a rešpektovali skutočnosť, že sa tam nachádza prístupová cesta. V prípade, ak by súd akceptoval skutočnosť, že právni predchodcovia I. nadobudli vlastníctvo k múru formou podielového spoluvlastníctva, medzi spoluvlastníkmi nedošlo k reálnej delbe, preto nie je pravdivé tvrdenie, že predmetný múr sa nachádza vo výlučnom vlastníctve právnej predchodkyne, respektíve I.. Ten taktiež nepreukázal žiadnu starostlivosť o múr, ten bol v zlom technickom stave, bol nebezpečný, vypadávali z neho kamene. V prípade, ak by bol múr súčasťou pozemku, musel by byť v zmysle rozsudku tunajšieho súdu v konaní 29C 46/2010, ktorým súd vyhlásil kúpnu zmluvu o prevode vlastníckeho práva za neplatnú, navrátený pôvodnému vlastníkovi. V prípade, ak by súd mal za to, že múr je samostatnou vecou, v kúpnej zmluve nie je jednoznačne určený kúpnu cenou. Samotným vyhlásením v kúpnej zmluve sa právny predchodca žalobcov nestal vlastníkom predmetného múra.

Súd z ohliadky na mieste samom zistil, že pôvodný kamenný múr stál v celej šírke, ako aj celej dĺžke v celosti na parcele č. XXX. Výška pôvodného múra bola približne 160 centimetrov.

Z výpovede svedka I. vyplynulo, že múr ešte v minulosti vlastnil jeho starý otec I., otec jeho matky R.. Ten tvrdil, že múr kúpil spolu s domom a pozemkom. V dávnej minulosti bol celý pozemok, na ktorom je obecný úrad a škôlka oplotený týmto kamenným múrom. Približne v roku 1961 sa začal múr rozoberať. Jeho starý otec nedal súhlas so zbúraním múra v časti, ktorý susedil s jeho pozemkom z dôvodu, že sa oň staral a obával sa, že v prípade jeho zbúrania dôjde k zmenšeniu výmery pozemku. Kamenný múr svedok predal žalobcom ako príslušenstvo parcely, múr nepredával osobitne. Následne uviedol, že múr bol príslušenstvom jeho rodinného domu, ktorý doteraz žalobcom nepredal. Múr predal spolu s pozemkom za jednu cenu. Dňa 27.03.2010 došlo k búraniu, jednalo sa už o druhý zásah do múra. Prvýkrát sa do neho zasahovalo v roku 2009, keď na pokyn starostu bolo zbúraného približne 1,5 až

2 metre múra, keď sa tam kopal kanál, ktorý mal slúžiť škole. V marci 2010 bol múr zbúraný približne v rozsahu 4 metre.

Z výpovede svedkyne B. vyplynulo, že je spoluvlastníčkou parcely č. XXX. Asi pred desiatimi rokmi si spolu s matkou I. dali predmetné pozemky osvedčiť, ako aj rodinné domy a stavby na predmetných pozemkoch. Vlastnícke právo k parcele č. XXX si osvedčili do podielového spoluvlastníctva. Následne túto spoločne užívali. Vlastnícke právo k múru si nedali osvedčiť z dôvodov, že to bol obecný plot a nepatril ani jej, a ani R.. Svedkyňa sa nikdy necítila byť spoluvlastníčkou tohto múra.

Z výpovede svedka P. vyplynulo, že ten sa zúčastnil na búraní múra ako zamestnanec poverený starostom obce. Jeho úlohou bolo zlikvidovať celý múr v časti od pivnice pri dome I. až do konca oproti základnej škole. Potom ako začali s búracími prácami, na miesto sa dostavil syn žalobcov, že sa jedná o súkromný pozemok, preto v búracích prácach nepokračovali. Už v tom čase murovaný plot nebol jednoliaty, chýbala v ňom časť vybúraná približne v dĺžke 2 metre v roku 2009, kedy sa robila kanalizácia.

Súd sa v konaní zaoberal vyriešením predbežnej otázky, a to vlastníckym právom žalobcov k murovanému oploteniu, z poškodenia ktorého si v konaní uplatňujú nárok na náhradu škody z dôvodu, že vyriešenie tejto otázky je nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 120 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ"), súčasťou veci je všetko, čo k nej podľa jej povahy patrí a nemôže byť oddelené bez toho, že by sa tým vec znehodnotila.

Podľa § 121 ods. 1 OZ, príslušenstvom veci sú veci, ktoré patria vlastníkovi hlavnej veci a sú ním určené na to, aby sa s hlavnou vecou trvale užívali.

Vedľajšie stavby (septik, studne a oplotenie) treba považovať v zmysle § 121 OZ za príslušenstvo veci a ak sú pevne spojené so zemou (studňa vytvorená z betónových skruží, septik, ak nejde o nádrž z umelej hmoty alebo železnú nádrž) ide o veci nehnuteľné. Veci tvoriace príslušenstvo inej hlavnej veci, majú na rozdiel od súčasti veci, povahu samostatnej veci v právnom zmysle, a teda môžu byť aj samostatným predmetom právnych vzťahov. V prípade, ak príslušenstvom hlavnej veci je nehnuteľnosť (vedľajšia stavba), je základným predpokladom, aby príslušenstvo prešlo spolu s hlavnou vecou na inú osobu, vyjadrenie vôle účastníkov právneho vzťahu vykonať prevod aj tohto príslušenstva a to v písomnej forme. Ak takýto prejav vôle chýba (prejav vôle nebol vykonaný dostatočne určite a zrozumiteľne), príslušenstvo na nadobúdateľa hlavnej veci neprechádza. Obdobne to platí aj v prípade, ak dochádza k prechodu vlastníctva k hlavnej veci na základe rozhodnutia štátneho orgánu, resp. ak sa hlavná vec nadobúda na dražbe udelením príklepu. (Uznesenie NS SR, sp. zn. 6 Cdo 18/2011).

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že murované oplotenie v čase vzniku škody dosahovalo výšku 160 cm a bolo spojené so zemou pevným základom. V zmysle ustálenej judikatúry (R 4/1992) plot vyšší než 100 cm je samostatnou stavbou, preto ho nie je možné považovať za súčasť veci, ale ako vedľajšia stavba tvorí jej príslušenstvo. Nepochybne, v danom prípade hlavnú vec predstavuje pozemok (parcely č. XXX), čo vyplýva z účelu samotnej stavby murovaného oplotenia, ktoré slúži na ochranu pozemku. Napriek tomu, že murované oplotenie je spojené so stavbou rodinného domu vo vlastníctve I., vzhľadom k účelu, ktorý plní, nie je možné ho považovať za príslušenstvo rodinného domu. Príslušenstvo tvoria veci samostatné a príslušenstvo môže byť samostatným predmetom právnych vzťahov. Príslušenstvo nesleduje zo zákona bez ďalšieho právny režim hlavnej veci. K tomu, aby predmetom právneho úkonu (prevod vlastníckeho práva) bolo aj príslušenstvo hlavnej veci, ktorou je vedľajšia stavba, je vždy potrebné, aby účastníci tohto právneho vzťahu prejavili zákonom predpísaným spôsobom vôľu previesť aj toto príslušenstvo. Z dôkazov predložených žalobcami nie je možné vyvodiť záver, že právni predchodcovia I. nadobudli murované oplotenie do vlastníctva. V osvedčení o dedičstve po právnej predchodkyni I. je v predmete aktív dedičstva, ktoré v rámci dedičského konania nadobudol, uvedená parcela č. XXX - zastavané plochy v podiele 1 k celku, t.j. bez vymedzenia múra, čo i len všeobecným označením „príslušenstvo“. Ani z rozhodnutí v dedičských konaniach po I. (D 1806/77) a U. (D 986/91) nevyplýva, že ich predmetom bolo murované oplotenie.

Podľa § 134 ods. 1 OZ, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

Podľa § 134 ods. 3 OZ, do doby podľa ods. 1 sa započíta aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

Vydržanie je osobitný originálny spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva zo zákona (ex lege) po splnení nasledovných zákonom požadovaných predpokladov:

- 1/ musí ísť o spôsobilý predmet vydržania - môže ním byť každá vec v právnom zmysle, ktorá môže byť predmetom vlastníctva
- 2/ držba musí byť oprávnená
- 3/ držba musí byť nepretržitá počas celej zákonom stanovenej doby. Do plynutia doby sa započítava aj doba oprávnenej držby právneho predchodcu vydržiteľa.

Subjektom vydržania môže byť tak fyzická, ako aj právnická osoba, prípadne štát.

Podľa § 130 ods. 1 OZ, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

Oprávnená držba je faktické ovládanie veci alebo vykonávanie práva späté s vôľou nakladať s nimi ako so svojimi v dobrej viere, že držiteľovi veci alebo vykonávateľovi práva, tieto patria. Pri oprávnenej držbe musia byť teda splnené nasledovné náležitosti:

a/ faktické ovládanie veci alebo vykonávanie práva. Nevylučuje sa ani spoločná držba veci alebo vykonávanie práva viacerými subjektmi, napr. aj manželmi, ak sú splnené podmienky oprávnenej držby,

b/ vôľa nakladať s vecou alebo s právom ako so svojimi. To znamená správať sa k veci tak, ako by držiteľovi vlastnícky patrila, obdobne to platí pri vykonávaní práva,

c/ dobrú vieru, že mu vec alebo vykonávanie práva patria treba vždy hodnotiť objektívne. Je potrebné mať na zreteli, že dobromyseľnosť ako vnútorný psychický stav nemožno priamo dokázať. Možno o nej usudzovať z okolností, v ktorých sa tento psychický stav navonok prejavuje.

Základným rozlišujúcim kritériom pri posudzovaní dobromyseľnosti držby je to, či držiteľ veci alebo vykonávateľ práva pri normálnej opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu na každom subjekte rozumne požadovať, mal, resp. mohol mať, alebo nemal, prípadne nemohol mať pochybnosti o tom, že mu vec, ktorú fakticky ovláda alebo právo, ktoré vykonáva, patria (R 5/1989). Okolnosti, z ktorých možno usudzovať existenciu dobromyseľnosti, musí v spore preukázať držiteľ veci, resp. vykonávateľ práva (nadobúdaci titul, i keď neplatný napr. kúpna zmluva alebo darovacia zmluva). Takže subjekt, ktorý sa bude dovolávať súdnej ochrany, bude musieť preukázať okolnosti, z ktorých možno usudzovať na jeho dobromyseľnosť, teda okolnosti, svedčiacie o poctivosti právneho dôvodu nadobudnutia veci, resp. práva, nie samu dobromyseľnosť ako vnútorné presvedčenie - psychický stav. Dobrá viera je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, keď si prisvojuje určitú vec. Ide teda o psychický stav, o vnútorné presvedčenie subjektu, ktoré samo osebe nemôže byť predmetom dokazovania.

Predmetom dokazovania môžu byť skutočnosti vonkajšieho sveta, ktorých prostredníctvom sa vnútorné presvedčenie prejavuje navonok, teda okolnosti, z ktorých možno dôvodiť presvedčenie nadobúdateľa o dobromyseľnosti, že mu vec patrí (R 45/1986). Tvrdenie držiteľa o tom, že mu vec patrí a že s ňou nakladal ako s vlastnou, musí byť podložené konkrétnymi okolnosťami, z ktorých sa dá usúdiť, že toto presvedčenie držiteľa bolo dôvodné. Žalobcovia v konaní nepreukázali, že oni, ani ich právni predchodcovia murované oplotenie užívali ako vlastné, nepreukázali vstup do držby, právny dôvod tohto vstupu a ani jeho dobromyseľnosť.

Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že žalobcovia nie sú vlastníkami murovaného oplotenía. Vlastnícke právo k nemu na základe kúpnej zmluvy zo dňa 16.11.2009 od I. nenadobudli z dôvodu, že predávajúci nebol jeho vlastníkom. Vlastníctvo k murovanému oploteniu nenadobudol na základe prechodu vlastníckeho práva po svojich právnych predchodcoch, o čom svedčí kúpna zmluva z roku

1925, ako aj rozhodnutia v dedičských konaniach po jeho právnych predchodcoch, kde vzhľadom na právnu povahu murovaného plotu, pre prechod vlastníckeho práva k nemu sa vyžaduje jeho vymedzenie aspoň vo všeobecnej rovine ako „príslušenstvo“. Vlastnícke právo nenadobudol ani vydržaním. Samotné tvrdenia o tom, že jeho právni predchodcovia múr užívali nepreukazujú, že tento užívali ako vlastný. Právna predchodkyňa I. R. si osvedčila vlastnícke právo k parcele č. XXX v podiele 1 k celku, pričom do zápisnice o vydržaní vlastníckeho práva uviedla, že parcelu spolu so spoluvlastníčkou B. užívajú ako spoločný dvor. O vlastníctve murovaného oplotenia sa nezmenila. B. vo svojej výpovedi pred súdom výslovne uviedla, že vlastnícke právo k murovanému oploteniu si osvedčiť nedali z dôvodu, že ten im nikdy vlastnícky nepatrilo. Z uvedených dôvodov sú dojednania zmluvných strán o prevode vlastníckeho práva k murovanému oploteniu neplatné, a to v súlade so zásadou nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet (nik nemôže previesť na iného viac práv, než má sám). Z uvedeného dôvodu nie sú žalobcovia aktívne vecne legitimovaní na domáhanie sa náhrady škody, ktorá vznikla na veci, ktorej nie sú vlastníckymi. Preto súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 151 ods 3. O.s.p. tak, že o ich náhrade rozhodne do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.